

Hvordan foregår transplantasjon av ulike abdominalorganer

Bastian Løe Pedersen

Kirurg ved transplantasjonskirurgisk avdeling

Nyretransplantasjon

Hvilke pasienten kan transplanteres

- Kronisk nyresvikt i terminal fase
- Predialytiske pasienter
- Peritoneal eller hemodialyse

Nyretransplantasjon

De må:

- tåle selve operasjonen
- kunne håndtere immunsuppresjon etter transplantasjon
- forventes å få bedret livskvalitet av tx

Funksjonsnivå veier tyngre enn alder!

Nyretransplantasjon

- Pasienter i dialyse har høyere mortalitet
- Nyretransplantasjon er eneste kurative behandling
- Gir signifikant bedre livskvalitet
- Frigjør pasientene fra kontinuerlig kontakt med helsevesenet
- En del kommer tilbake i utdanning eller arbeidsliv

Nyretransplantasjon

Første prioritet: å finne levende donor

Hvis dette ikke er mulig, settes pasienten på transplantasjonsliste

Nyretransplantasjon

Pas innkalles når det foreligger egnet organ

Klareres av indremedisiner/nefrolog

Opereres så raskt som mulig

Max ischemitid for nyrer: ca 24 timer

Nyretransplantasjon

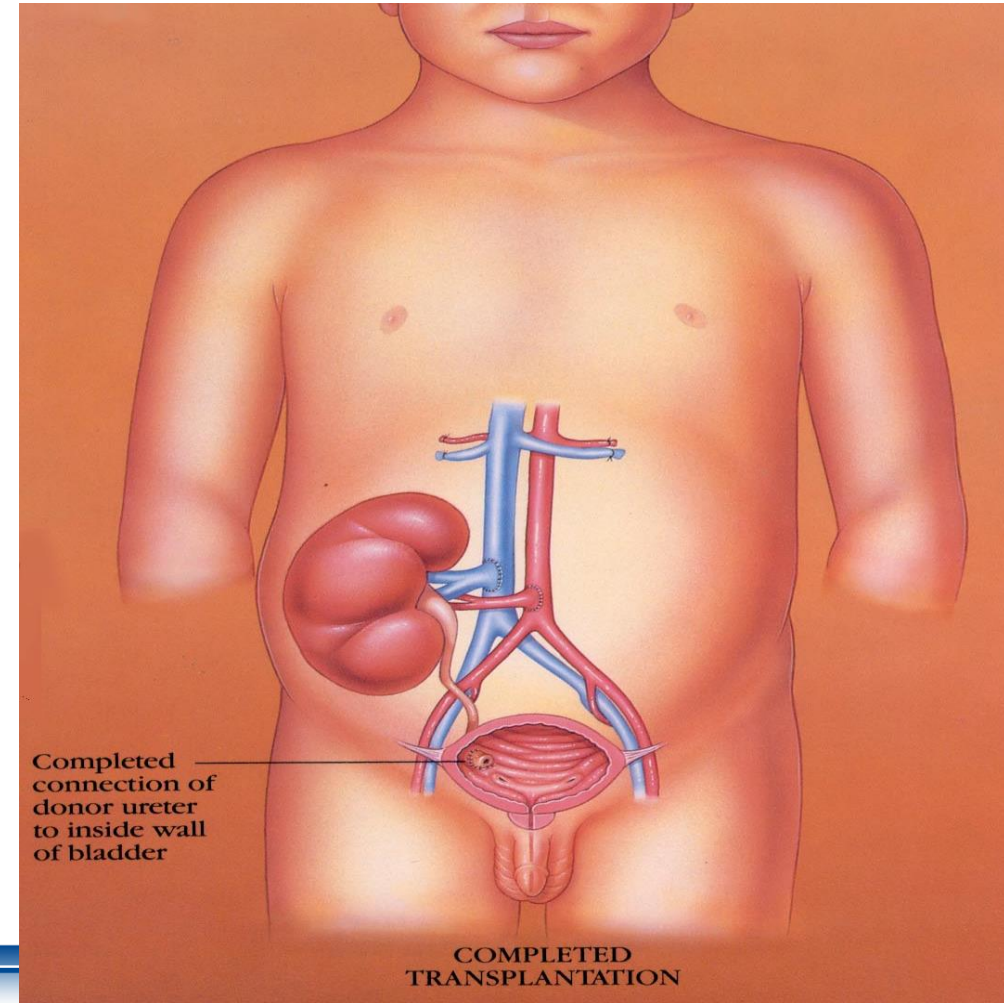
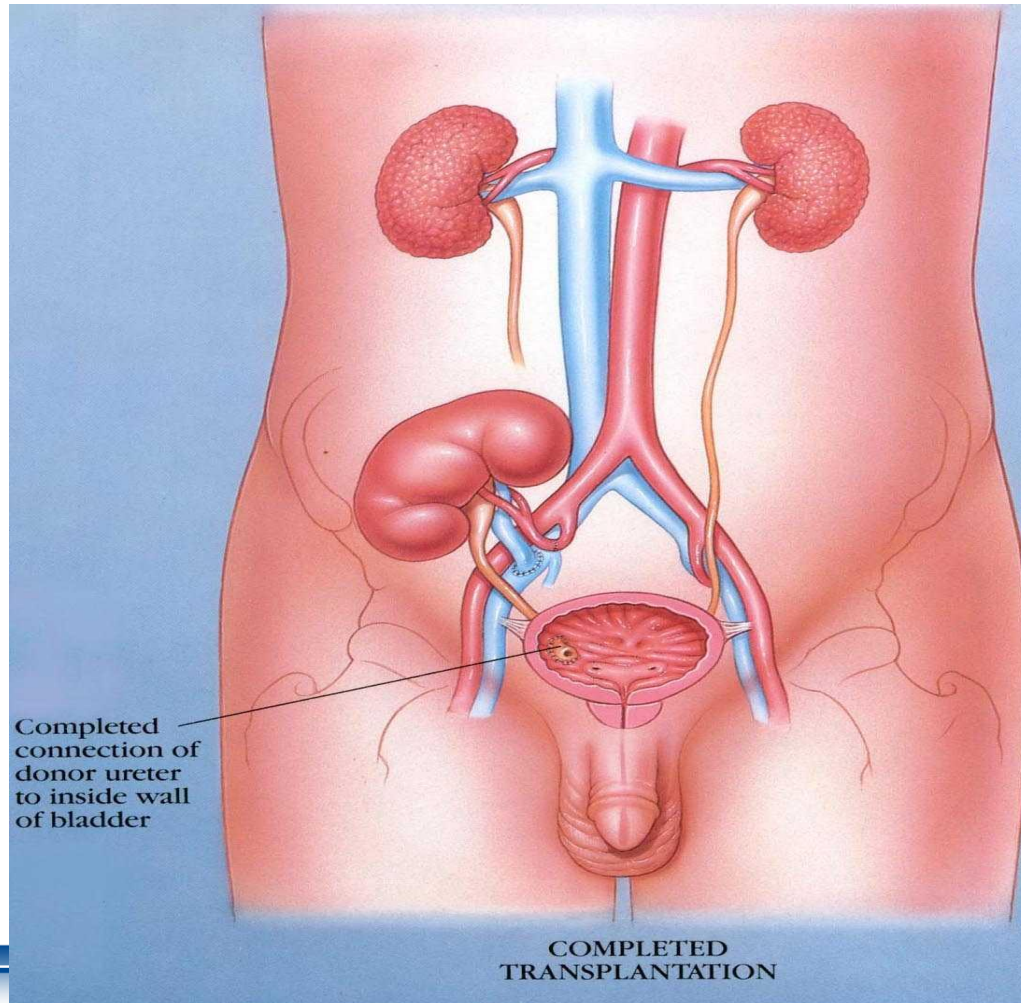

Selve transplantasjonen tar ca 2 timer.

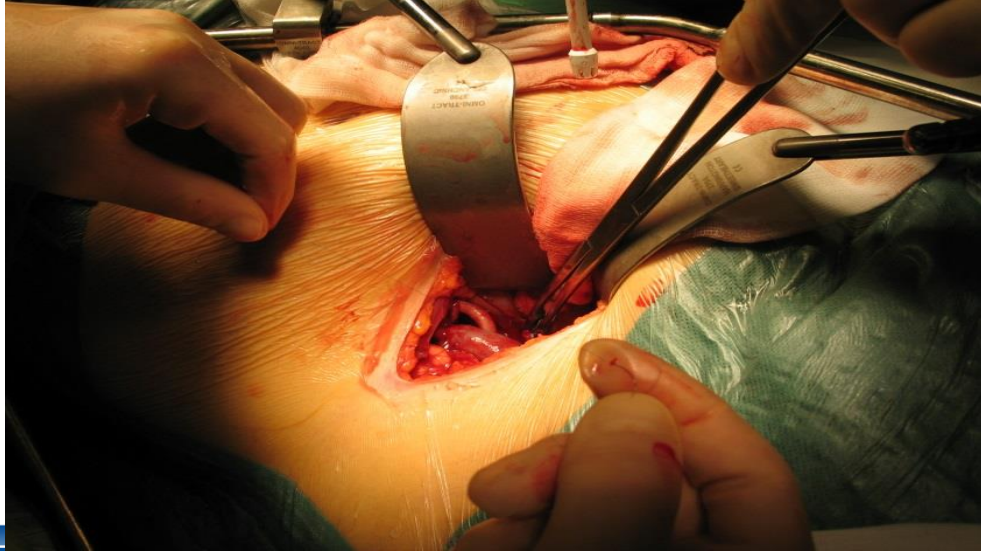
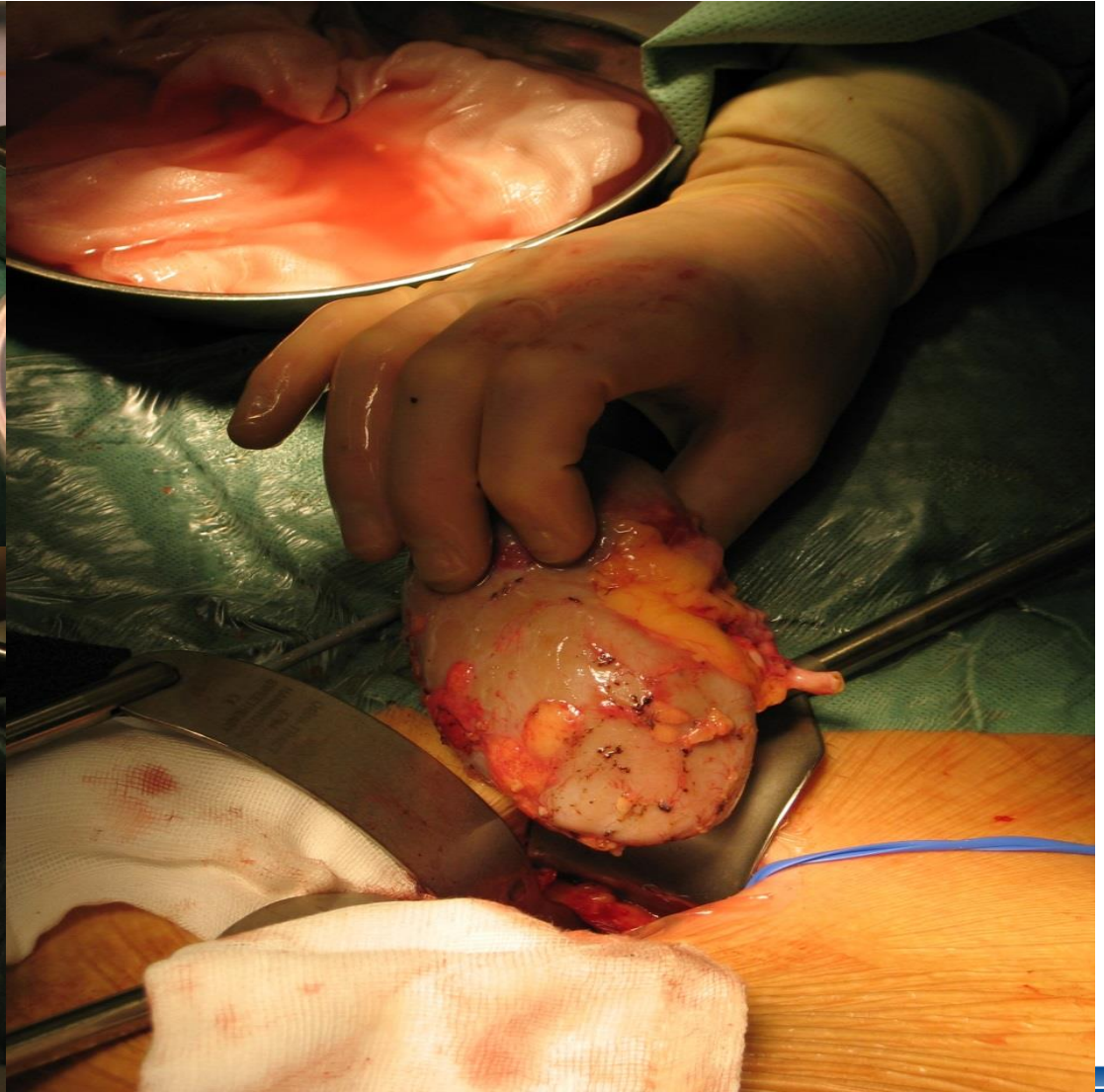
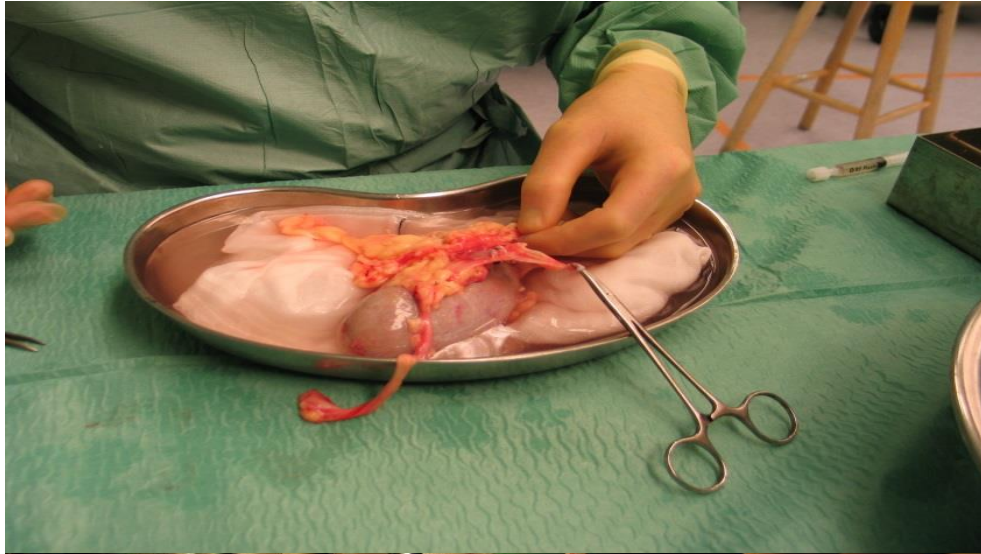
Nyren settes inn i bekkenet (hos voksne)

Eventuelt intraabdominalt (hos barn)

Nyretransplantasjon

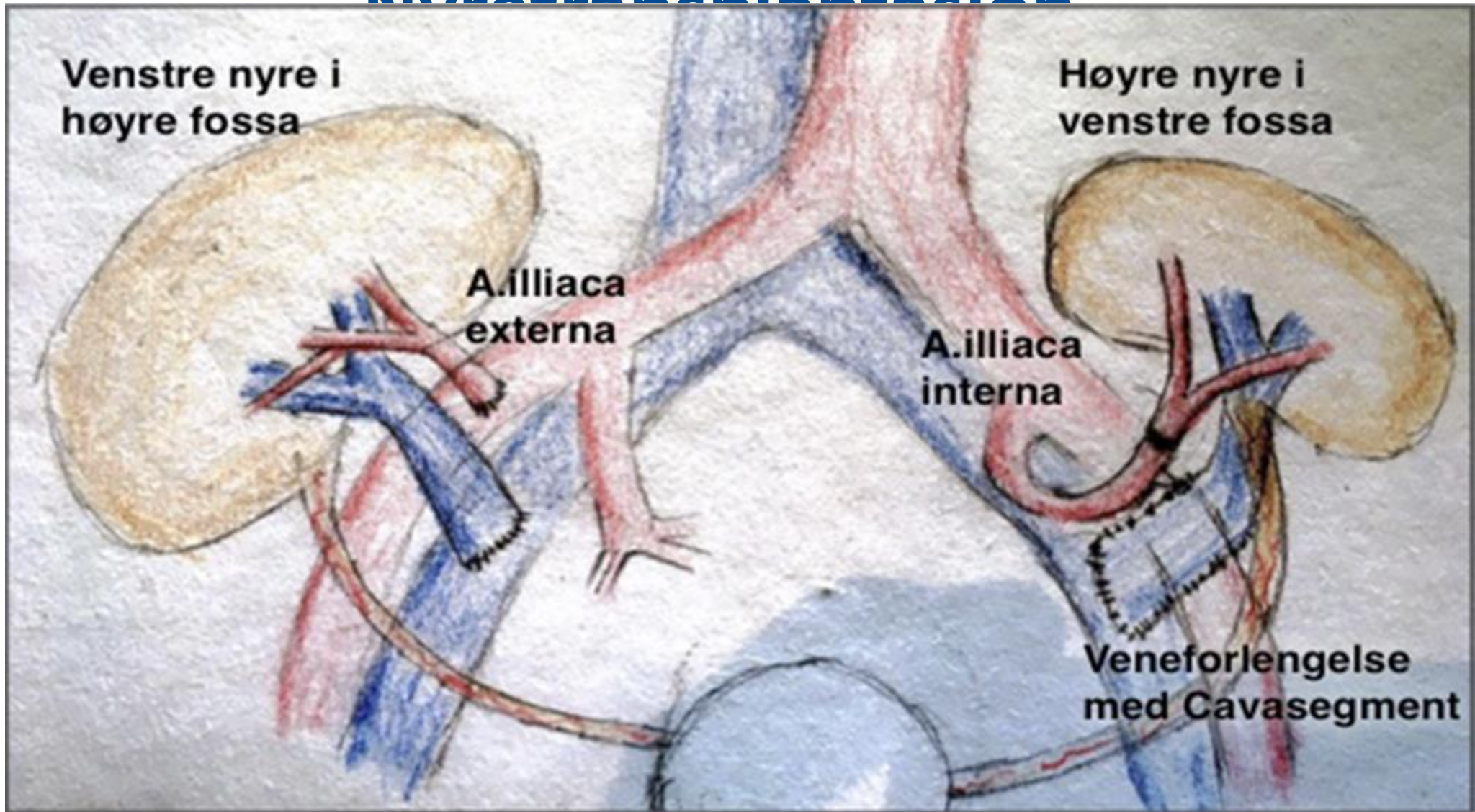

Nyretrengelstasjoner

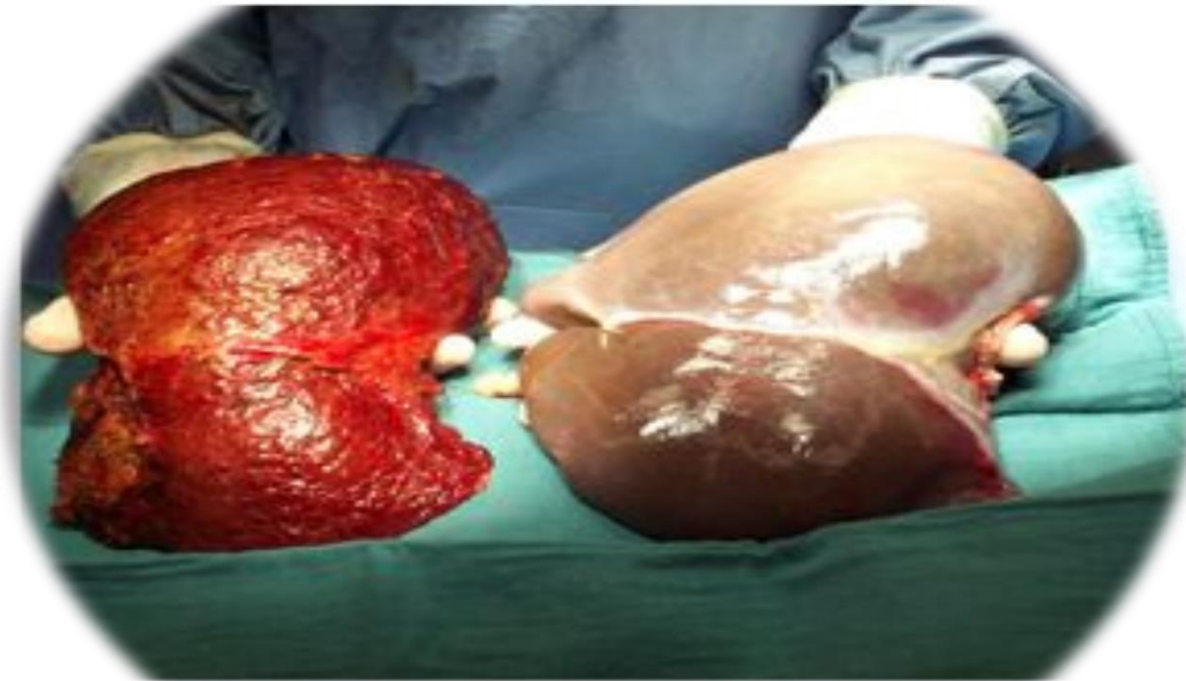
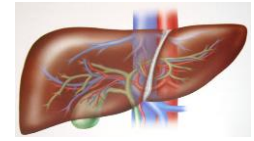

Nyretransplantasjon

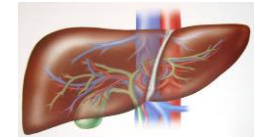

- Pasienten er innlagt ca 1 uke på kirurgisk avd.
- Følges så i 6-8 uker av nefrolog på RH
- Videre oppfølging av lokal nefrolog
- 1-års kontroll ved RH og ved «behov»

- En transplantert nyre forventes i beste fall å vare inntil ca 15-20 år
- Det er mulig å transplantere flere ganger
- Det er vanskeligere å finne egnede nyrer ved re-tx på grunn av økt avstøtningsfare

Levertransplantasjon

Levertransplantasjon

Indikasjoner

Akutt leversvikt

- Toksisk (medikamenter, annet)
- Autoimmun hepatitt
- Virushepatitt
- Budd-Chiari syndrom

Endestadium av kronisk leversvikt

- Sykdommer som affiserer levercellene (hepatocytterne)
- Kolestatisk sykdom
- Vaskulær sykdom
- Polycystisk leversykdom/Kongenital hepatisk fibrose
- Metabolske sykdommer

Malign sykdom

- Primære lever-/gallegangscancer (HCC)
- Metastaser fra enkelte kreftformer

Levertransplantasjon

Utredning og
behandling
ved lokal sykehus

Henvisning til hepatolog RH

Medisinsk utredning

Sosionomtjeneste

Kirurgisk vurdering/godkjenning

Psykiatrisk vurdering

Tx koordinator

Fysioterapi

Anestesi vurdering/godkjenning

Når transplantere?

Tverrfaglig avgjørelse: Tx –kirurger, hepatologer, anestesileger..og HPB kirurger.

- Må tåle stort inngrep
- Ikke andre kontraindikasjoner som ukontrollerte infeksjoner, malignitet.
- Alkoholabstinens
- Compliance

Levertransplantasjon

En "standard " lever-tx tar i dag ca 5-6 timer

Utfordringen er ofte å fjerne den syke leveren

Det er vanligvis ikke transfusjonsbehov peroperativt

Men: hvis det først er vanskelig, kan det være veldig vanskelig...

Levertransplantasjon

Hel-lever tx foretrekkes til voksne

I tillegg til blodgruppe, er størrelse et viktig kriterium for valg av passende recipient

Del-lever er derfor et alternativ til barn/små personer

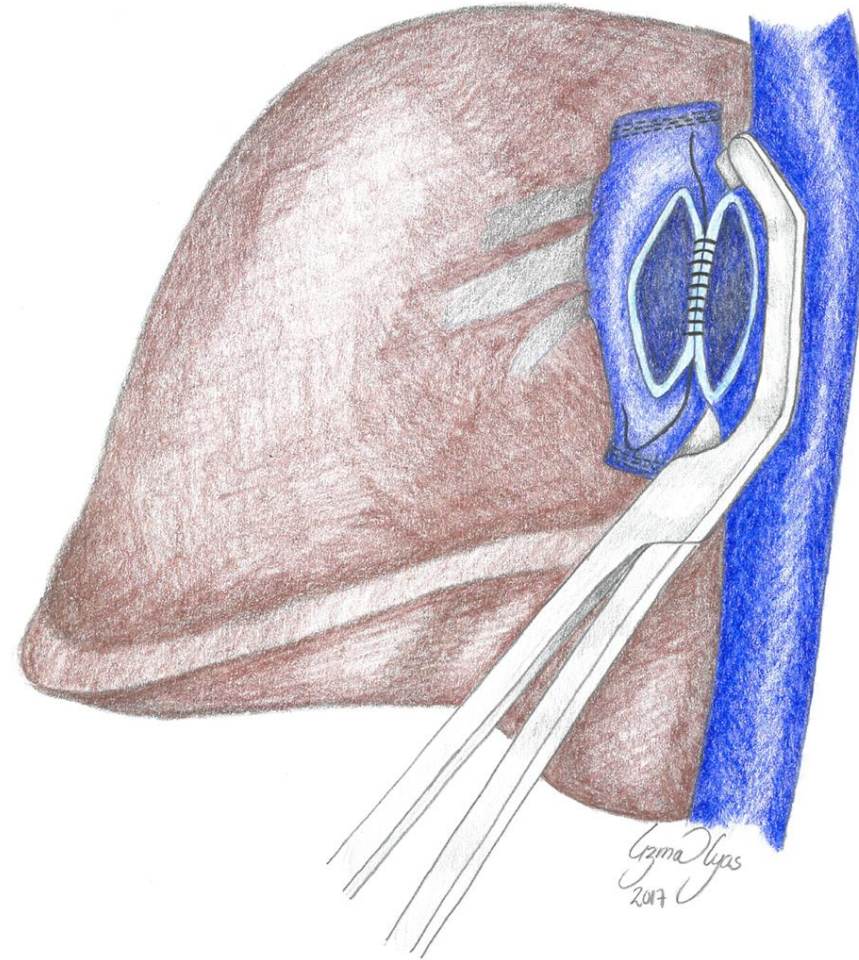
Levertransplantasjon

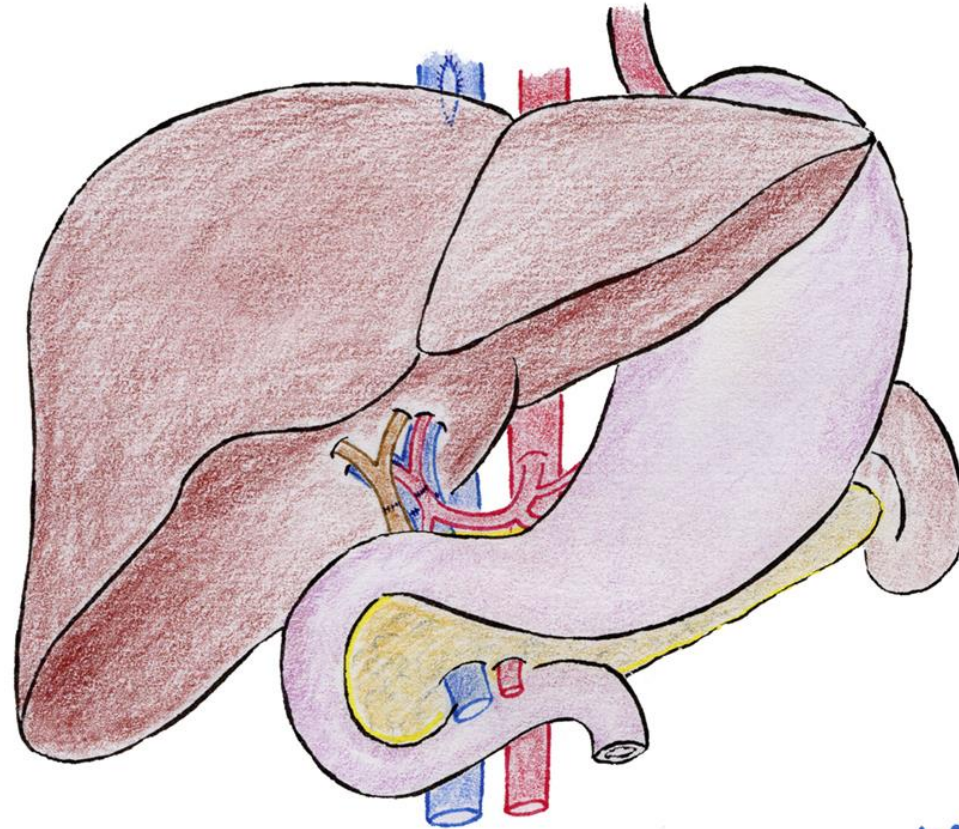
Det er ingen øvre aldersgrense for hvem som kan donere lever

Hvor lenge en lever kan vare er foreløpig uavklart

Levertransplantasjon

Levertransplantasjon

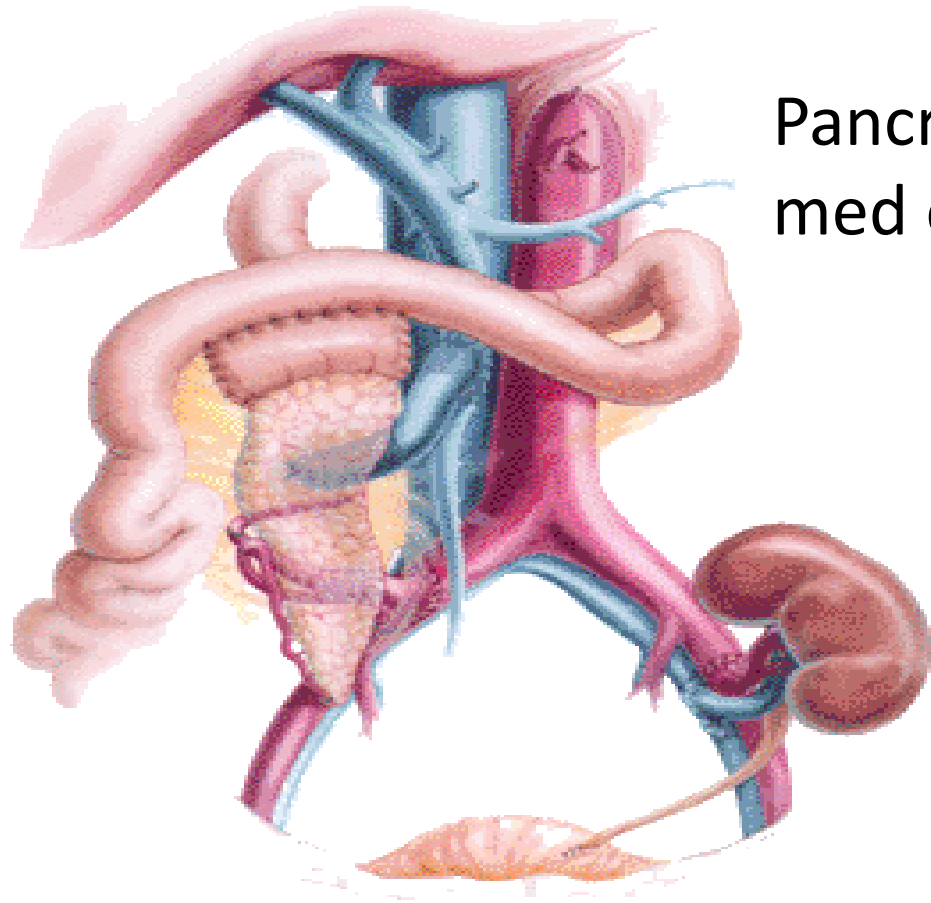
R. Horneland

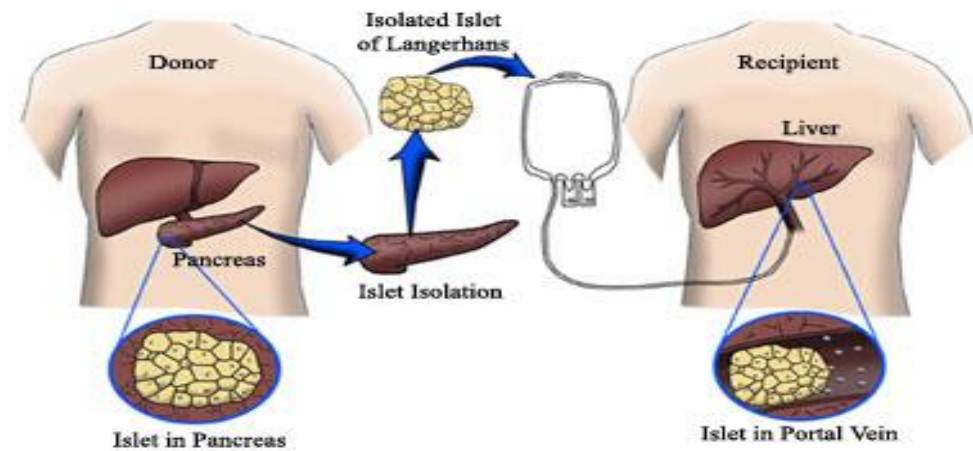
Levertransplantasjon

- 1 uke på kirurgen, deretter medisin. Totalt 3-4 uker
- Deretter utskrivning eller overflytting lokalt
- Kontroll etter 3 mnder, 6 mnder, og deretter årlig på RH
- Kontroller lokalt
- Re-transplantasjon er mulig.

Pancreastransplantasjon

Pancreas kan transplanteres sammen med en nyre, eller alene.

Øycelletransplantasjon

Immunsuppresjon

- Naturlig forløp av transplantasjon: Avstøtning!!
- Fremmed vev, kroppens immunforsvar angriper
- Oppdagelsen av Sandimmun
- **Alle** må ha immunsuppresjon
- Livslang behandling

Immunsuppresjon

- Balansegang mellom avstøtning og bivirkninger
- Som regel 3 forskjellige medikamenter
- Må tas hver dag, gjerne to ganger om dagen
- Bivirkninger:
  - Økt infeksjonsrisiko
  - Økt kreftrisiko (særlig hud)
  - Diabetes
  - Hjerte-kar sykdommer
  - Nyresvikt
  - Skjelvinger
  - Håravfall/økt hårvekst

Viktig!

- Aldri seponer eller utsett immunsuppresjon uten konferering RH
- Medikamentinteraksjoner
- Ved annen kirurgi: OBS tilheling!
- Øk prednisolon ved for eksempel kirurgi